

Projekt: „Living for Tomorrow noored-noortele põhineval metoodikal seksuaalkasvatusalased koolitused“
Toetaja: EV Haridus- ja Teadusministeerium
Teostaja: MTÜ Living for Tomorrow
Projektijuht: Sirle Blumberg
Ajavahemik: Septembr'2012-mai'2013
Lepingu nr: 10.1-8.1/12/697

LÕPPARUANNE (ajavahemik september 2012 – mai 2013)

„Living for Tomorrow noored-noortele põhineval metoodikal seksuaalkasvatusalased koolitused“ projekti tegevusplaani eesmärk on:

- viia läbi 4 interaktiivset seksuaalkasvatusalast noored-noortele meetodil põhinevat koolitusseminari 15-25 aastastele noortele Harjumaal, Lääne-Virumaal, Raplamaal ja Läänemaal.
- 15 liikmelisse koolitusgruppi kaasatakse osalejaid maakondades asuvatest põhikoolidest, gümnaasiumitest, noortekeskustest, kutseõppeasutustest ja HEV koolide personali. Erilist tähelepanu pööratakse venekeelsete noorte kaasamisele koolitusele. Mitteaktiivsete ja kõrvalejäänud ning vähemate võimalustega ja ääremaadel elavate noorte kaasamiseks püüame rakendada otsivat noorsootööd, kasutades selleks juba eelnevalt koolituse läbinud noorte ja noortekeskuste abi.
- Koolitatud gruppide tuumik viib läbi oma kogukonnas (õppeasutuses, noortekeskuses vms turvalise seksuaalkäitumisalaseid ja HIV/AIDS-i ennetuslikke üritusi ja osalevad erinevates ennetuslikel üritustel oma maakonna piires või mujal.

Koolituste eesmärgiks oli:

- Anda teadmisi seksuaalsusest, turvaseksist ja HIV/AIDSist läbi sugupoolte spektri.
- Läbi aktiivõppe meetodite panna grupp omavahel suhtlema, kuulama, analüüsima ja koostööd tegema.
- Suurendada sallivust endast erinevate inimeste suhtes.

- Esimese koolituse viisime läbi Lääne-Virumaal, Rakveres, ajavahemikul 13.10, 20.10, 27.10 ja 03.11.2012.

XXXIX Living for Tomorrow 4 päevase seksuaalkasvatusalase koolituse Rakveres (lisatud programm) lõpetas kokku 12 noort (11 neidu ja 1 noormeest). Esindatud olid 6 erinevat õppeasutust: Lääne-Virumaa Rakenduskõrgkool, Rakvere Reaalgümnaasium, Rakvere Gümnaasium, Rakvere Avatud Noortekeskus, Rakvere Ametikool, Tallinna Ülikooli Pedagoogiline Seminar (lisatud nimekiri).

Koolituspäeva lõpus täitsid osalejad hinnangulehed. I päeva koolituse hinnang viiepalli süsteemis oli 5; II päeva 4,3; III päeva 4,5 ja IV päeva 5. Keskmise hinne kujunes 4,62.

- Teise koolituse viisime läbi Läänemaal, Haapsalus, ajavahemikul 24.11, 25.11, 01.12 ja 02.12.2012.

XXXX Living for Tomorrow 4 päevase seksuaalkasvatusalase koolituse Haapsalus (lisatud programm) lõpetas kokku 18 noort (8 neidu ja 10 noormeest). Esindatud olid 5 erinevat õppeasutust: Haapsalu Kutsehariduskeskus, Haapsalu Wiedemanni Gümnaasium, Haapsalu Sanatoorne Internaatkool, TLÜ Haapsalu Kolledž, Taebla Gümnaasium (lisatud nimekiri).

Koolituspäeva lõpus täitsid osalejad hinnangulehed. I päeva koolituse hinnang viiepalli süsteemis oli 4,7; II päeva 4,9; III päeva 4,8 ja IV päeva 5. Keskmise hinne kujunes 4,85.

- Kolmanda koolituse viisime läbi Harjumaal, Tallinnas, ajavahemikul 19.01, 26.01, 02.02 ja 09.02.2013.

XLI Living for Tomorrow 4 päevasel seksuaalkasvatusalase koolituse Tallinnas (lisatud programm) lõpetas kokku 18 noort (11 neidu ja 9 noormeest). Esindatud olid 15 erinevat õppeasutust: MTÜ Ruacrew, Tallinna Lastekodu, Tallinna Mustamäe Gümnaasium, Tallinna Lasnamäe Mehaanikakool, Liivalaia Gümnaasium, Tallinna Ühisgümnaasium, Tallinna Ülikooli Pedagoogiline Seminar, Saku Valla Noortekeskus, Tartu Ülikool, Ristiku Põhikool, Kopli Ametikool, Tallinn K.Pätsi Vabaõhukool. Koolituspäeva lõpus täitsid osalejad hinnangulehed. I päeva koolituse hinnang viiepalli süsteemis oli 4,68; II päeva 4,7; III päeva 4,5 ja IV päeva 4,9. Keskmise hinne kujunes 4,69.

- Neljas planeeritud koolitus jäi osalejate vähesuse tõttu Raplas toimumata.

Organiseerisime koolitust Raplas kahel korral ja mõlemal puhul ei saanud osalejaid kokku. Püüdsime lisavariandina viia koolitust läbi noorsootöötajate palvel ka Tabasalus, Rakkes (Viljandimaal) ja Kuressaares (Saaremaal), kuid ka seal ei saanud noortekeskused noori osalema.

Koolitustele oli haaratud käesoleva projekti raames ka hariduslike erivajadustega õpilasi (Ristiku Põhikool, Tallinn K.Pätsi Vabaõhukool, Tallinna Lastekodu, Haapsalu Sanatoorne Internaatkool, Haapsalu Kutsehariduskeskus). Koolituse käigus selgus, et programm oli noortele jõukohane ning väga arendav, aitas maha võtta erinevaid seksuaalpingeid ning andis võimaluse väljendada oma emotsioone ja kõneleda hirmudest. Kohati pidime lihtsustama mõningaid grupitöid ning selgitama seksuaalsõnavara.

Koolituste alguses viisime läbi eelküsitluse ning hiljem ka järleküsitluse (lisatud aruandele).

Living for Tomorrow noored noortele põhineval metoodikal seksuaalkasvatusalane programm tõestas, et on oma ülesehituselt väga pädlik ning harjutused jõukohased ka hariduslike erivajadustega osalejatele.

Noorte omaalgatuslikud projektid ja kohtumised.

- Tallinna ja Harjumaa noorte teabe- ja nõustamiskeskuse infotöötajatele infopäev, 25.02.2013.

Infopäeva eesmärgiks oli tutvustada meetodeid ja arutada teemasid, mida saaks noortekeskustes lihtsasti praktiseerida seksuaalkasvatuslike teemade rääkimisel: Kuidas anda nõu teismelistele, kes on või plaanivad astuda püsisuhtesse/ vahekorda; Kuidas vastada personaalsetele küsimustele, või kuidas peaks /võiks selles olukorras käituda noorsootöötaja? Kuidas valida kaitsevahendit (mille järgi?) nt kondoomi; Kui jõuab võiks teha ka HiV- rollimänge; Milliseid suguhaiguste teste on olemas ja kus neid saab teha? Milliste haiguste teste peaks kindlasti naiste/meestearstilt küsima, kui plaanid nt uue partneriga ilma kondoomita vahekorda astuda?

Kokku 40 TAN-i noorsootöötajat.

- Kadrioru Saksa Gümnaasium, projekt „Noored ja seksuaalsus“, 06.03.2013

Projekti eesmärk oli hajutada müüte seksuaalsusest, tõsta teadlikkust erinevate seksuaalsete tegevuste olemasolust, nende ohtudest ja ohtlikkusest. Samuti tutvustada sugulisel teel levivaid haigusi ning kondoomi kasutamist.

Projekti sihtgrupiks olid Paekaare ja Kadrioru Saksa Gümnaasiumi õpilased vanuses 15-19 eluaastat, kokku 21 noort, neist 8 noormeest ning 13 neidu.

- Raplamaa Info- ja Nõustamiskeskus, kohtumine projekti raames „Erinoorsootöö tugiteenuste arendamine Märjamaa ja Kehtna vallas“, 14.03.2013

Programmi eesmärk on pakkuda erinevaid seikluskasvatuslikke ning arendavaid tegevusi maapiirkonna noortele. Tegevusjuhendajatega arutelu teemal „Kuidas läheneda seksuaalkasvatuslike teemadega nooremale sihtgrupile, vanus 9-13?“.

Osalejaid kokku oli 21 inimest.

- Saku Valla Noortekeskus, projekt „Ups“, 02.04 ja 08.04.2013

Projekti eesmärgiks oli suurendada Saku valla noorte teadmiste pagasit seksuaalkasvatusalastel teemadel: turvaline seksuaalkäitumine, narkomaania, HIV/AIDS, suguhaigused.

Projekti sihtgrupiks olid 14-25 aastased Saku valla noored, kokku 26 noort ning 5 noort juhendajat.

Projekt viidi läbi 2. ja 8. aprillil 2013 kahe erineva noortegrupiga. Päev algas 9.30 ekskursiooniga AIDS-i Tugikeskusesse, kus noortele viidi läbi ekskursioon ning seminar seksuaalkasvatusalasel teemal. Hiljem jätkus programm Saku Noortekeskuses, kus noortele korraldati interaktiivseid tegevusi: arutati AIDS-i Tugikeskuse töö üle (mõtted, küsimused, arvamused); tehti grupitööd, kus arutati meeste ja naiste erinevuste üle ning probleemide üle, mis võib noortel juhtuda – varajase seksuaalelu põhjuseid ja tagajärgi; turvaseks – kuidas kondoomi õigesti valida ja kasutada ja rasestumisvastased vahendid.

- Helenholmi Gümnaasium. Malmö, Sweden 16-18.04.2013

Helenholmi Gümnaasiumi eesmärk oli tutvustada oma kooli õpilastele ennetustegevust Eestis. Kolme päeva jooksul viisime noortega läbi 2h vestlusringid erinevatel seksuaalkasvatuslikel teemadel. Õpilaste vanus oli 16-17 eluaastat ja kokku osales programmis 27 õpilast.

- Kehtna Noortekeskus, projekt Garaažikino, filmiõhtu „Kids“, 23.04.2013

Garaažikino algatuseks vaatasime 1995 aastal valminud filmi „Kids“ . „Kids“ räägib noorte elust - nii nende elust, kes pidevalt pidutsevad kui ka nendest, kes on korralikud ja kuidas selliste noorte teed võivad ristuda. Kanep, joomine, seks, süütuse kaotamine ja HIV olid läbivaks jooneks ning seda üsna otsekoheselt moel, ilustamata.

Seksist räägitakse noorte seas palju, jääb mulje, et kõik seksivad ümber ringi tihti. Näib, et seks on nii oluline teema teatud vanuses. Kuid kui seks on nii oluline, siis miks reeglina on vahekorra ajal vähemalt üks osapooltest purjus või mõne muu joovastava aine mõju all? Miks tihti pärast „joogise peaga“ seksimist ei soovita sellest suurt midagi mäletada ega partneritki tunda? Kes vastutab kui midagi juhtub (näiteks soovimatu rasedus, HIV-i nakatumine vms)? Miks ei julgeta partnerile

öelda, mis tegelikult meeldib ning mida tunned? ... ja millal või kui vanalt on inimene tegelikult valmis seksiks ehk et seks ei ole enam piinlik kogemus minevikust?

Selguseni me seekord ei jõudnudki. Kuigi seks ja suhted oli üks soovitumaid teemasid, mis meie kinoõhtu teemade postkasti laekus, näib siiski, et ebamugav ja raske on sel teemal rääkida .....

Kokku osales läbiviidud üritusel ca 40 noort vanusest 14-19 eluaastat.

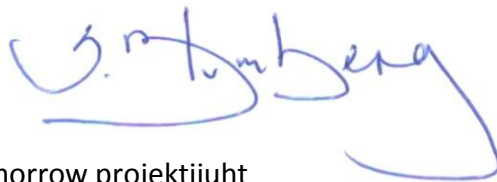
Käesoleva lõpparuande kohaselt on koolitused läbinud kokku 48 noort (30 neitut ja 18 noormeest), 26-st erinevast õppeasutusest. Koolituste keskmine hinne on 4,7. Planeeritud oli projekti jooksul koolitada kokku 60 noort, kuid seoses ühe koolituse ärajäämisega jäi meil lubatule koolitamata 12 noort.

Koolitusel tehtud pildid on üleval www.lft.ee koduleheküljel, kus ilmub ka järjepidevalt infot, kus me koolitusi läbi viime, millest saavad soovijad osa võtta.

Koostas:

Sirle Blumberg

MTÜ Living for Tomorrow projektijuht

2013-06-26